

**ข้าวพันธุ์เป็ยนกู 5 มช.
(Bien Koo 5 Morchor)**

วันที่รับรองพันธุ์ : กำลังอยู่ระหว่างการรับรองพันธุ์

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ข้าวพันธุ์เป็ยนกู 5 มช. (Bien Koo 5 Morchor) เป็นข้าวเจ้า ไร่ต่อช่วงแสง ได้จากการคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์จากข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูง เริ่มจากการศึกษาและวิจัยในการดำเนินงานวิจัยเรื่องการรวบรวม ประเมินและจำแนกพันธุ์ข้าวไทยคุณภาพพิเศษจากจังหวัดเชียงใหม่ เชียงรายและแม่ฮ่องสอน ระยะเวลา 3 ปี ระหว่าง พ.ศ.2556-2558 โดยในปี พ.ศ. 2556 ได้รวบรวมพันธุ์ข้าวพื้นเมืองท้องถิ่นจากที่สูงของทั้ง 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 พันธุ์ นำมาวิเคราะห์ ประเมินและจำแนกคุณภาพพิเศษในเมล็ด ข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการต่อผู้บริโภค รวมทั้งการจำแนกลักษณะทางสัณฐานวิทยาของข้าวคุณภาพพิเศษที่เก็บรวบรวมมาในปีแรก จากการวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดทางโภชนาการ ได้คัดเลือกพันธุ์ที่มีธาตุเหล็กสูง คือ เป็ยนกู เป็นข้าวเจ้า ข้าวไร่ เมล็ดสีดำ นำมาปลูกในฤดูนาปี พ.ศ. 2557 ประชากรละ 20 ต้น คัดเลือกต้นที่มีธาตุเหล็กสูงที่สุด ประชากรละ 5 ต้น เป็นตัวแทนสายพันธุ์ เป็ยนกู 1-เป็ยนกู 5 และกำเวียงสา 1-กำเวียงสา 5 ต่อมาในฤดูนาปี พ.ศ. 2558 ปลูกสายพันธุ์แบบต้นต่อแถว แถวละ 20 ต้น ประเมินลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต ไม่พบการกระจายตัวในลักษณะทางสัณฐานและการเจริญเติบโต จึงคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีธาตุเหล็กสูงที่สุด ได้แก่ เป็ยนกู 5 โดยตัวเลข 5 ตามหลังชื่อพันธุ์ หมายถึงเป็นการคัดเลือกสายพันธุ์บริสุทธิ์จากลักษณะที่ต้องการได้ในต้นที่ 5 ต่อมาในฤดูนาปี พ.ศ. 2559-2560 ได้ศึกษาการตอบสนองของพันธุ์ทุกปี บันทึกลักษณะประจำพันธุ์ วิเคราะห์ธาตุเหล็กในเมล็ดข้าวกล้องทั้งภายในพื้นที่แปลงเกษตรกรรมที่ลุ่ม อ. หางดง จ.เชียงใหม่ และแปลงเกษตรกรรมที่สูง อ. แม่วาง จ.เชียงใหม่ เปรียบเทียบกับพันธุ์มาตรฐาน 4 พันธุ์ ได้แก่ กำตอยสะเก็ด กำหอม มช. ขาวดอกมะลิ 105 และชีวแม่จัน ผลการศึกษาพบว่า ข้าวพันธุ์เป็ยนกู 5 มช. สามารถออกดอกและให้ผลผลิตได้ทั้งนาที่ลุ่มและนาที่สูง

คุณสมบัติพิเศษ

ธาตุเหล็กในเมล็ดสูง

งานวิจัยรองรับการนำไปใช้ประโยชน์

1. Wisetkomolmat J, Arjin C, Satsook A, et al. Comparative analysis of nutritional components and phytochemical attributes of selected thai rice bran. *Frontiers in Nutrition*. 2022 ;9:833730. (รำข้าว)
2. Comparative analysis of bioactive-phytochemical characteristics, antioxidants activities, and anti-inflammatory properties of selected black rice germ and bran (*Oryza sativa* L.) varieties

